

MÅNEDSBREV

SKJEBERG ROTARYKLUBB

Rotary sett fra et AG-perspektiv

Skjeberg Rotaryklubb tilhører Rotary District 2260 Område A. Nylig gikk årets distriktskonferanse av stabelen på Quality Hotel på Grålum. Fredagen var preget av distriktets årsmøte med alt det formelle som hører til dette, men også en enkel og uformell middag for deltakerne.

Fra Skjeberg møtte selvfølgelig klubbens president og undertegnede som er inne i sitt siste år som assisterende guvernør for område A.

Å delta på en distriktskonferanse er noe alle bør få med seg som medlem av Rotary. Vi har alle sammen så mye å lære om Rotary og her får man sannelig satt vår egen lille klubb inn i et mye større perspektiv. Man får innsikt i hvor mye klubbene og virksomheten betyr i den store sammenhengen. Man får mye oppdatert kunnskap om Rotary International og kanskje mest av alt - man får et enormt stort nettverk.

For meg som AG med mange møter med andre klubber i eget område og med andre AG-er og distrikts ledelse har det vært en stor inspirasjon og personlig berikelse. Det har gitt meg et stort nettverk og nye, gode venner.

Lørdag var temaet på konferansen "det grønne skiftet" med en rekke meget gode, topp kvalifiserte og sentralt plasserte foredragsholdere:

- Agronom Anders Rognlien, Yara Norge
- Konserndirektør Håkon Mageli, Orkla ASA
- Direktør Bernt Reitan Jenssen, Ruter
- Direktør Abraham Foss, Avinor
- Sykehusprest Maria Lorentzen Spydevold, Sykehuset Kalnes

Felles for alle disse var at de snakket om alle endringer vi vil møte i årene som kommer både når det gjelder mat, energi, transport, klimaendringer og krig. De konkluderte alle med at vi vil se foran oss noen vanskelige og tunge utfordringer 5 - 7 år fremover. Veldig mye vil endres på alle fronter, noe vi alle må belage oss på. Derfor var det fint å høre sykehuspresten snakke om hvordan man kan takle store omveltende endringer som snur opp ned på livene våre.

Nr. 3 Årgang 47 September 2022

Klubbinformasjon:

Charterdato: 22. mai 1975
Møtested: Skjeberg Rådhus (Kantina)
Møtetid: Onsdag kl. 19.00

Styret:

President: Øystein Brodal
Innk. President: Per Frode Rismark
Sekretær: Ole Enger
Kasserer: Søren Pynthund
Past President: Arne Nielsen
Styremedlem: Morten Pehrson

Månedsbrevkomité:

Per Brevik – Stein Juliussen – Arne S R Nielsen-
Hans Erik Pedersen --Steinar Kjuus

Stoff til månedsbrevet:

[e-post: perbrevik46@gmail.com](mailto:perbrevik46@gmail.com)

Møteprogram:

Sept.	
5/10	Helsehjelp og glimt fra livet i Gambia v/Margareth Olseng
12/10	Kulturminneplanen for Sarpsborg Kommune v/Marit Pedersen
19/10	Orientering om frimureriet v/prost Trond Kasbo
26/10	Arild's eiendomsutvikling gjennom 50 år i Norge og Sverige v/ Arild Åserud

Dette er mitt siste år som AG. Til sommeren blir jeg igjen en helt normal Rotarianer uten andre verv enn de som følger med å være med i en komité i klubben i mitt hjerte. Jeg vil nok savne det store nettverket mitt, men kan glede meg over at jeg når som helst kan gå på møter i andre Rotaryklubber hvor som helst i verden.

La oss ta mer del i andre klubber også i fremtiden. La oss huske dette:

En fremmed er bare en venn du ennå ikke har møtt!

Arne Sigurd Rognan Nielsen

Referat fra klubbmøte 7. september 2022

Møtested:	Rotary-garasjen hos Jens
Program:	Agility, samt regnskap og budsjett
Gjester:	ingen
Møtt i andre klubber:	ingen
Fødselsdag:	Søren Pyntlund
Til stede:	26
Referent:	Steinar Kjuus

Etter samling ved garasjen, spaserte vi bort til Agilitybanen, hvor Julie Marie Setten og hunden Casper tok i mot oss. For ikke lenge siden ble hun ved et stevne i Skåne, Nordisk Mester i Nordic Agility Championship. Agility handler om samspill og samarbeid mellom hund og hundefører i konkurranser som foregår i løyper med ulike hinder.

Målet er at hunden på førers kommando skal passere ulike hinder i riktig rekkefølge, med færrest mulig feil på kortest mulig tid.

Vi fikk en flott oppvisning, og alle var mektig imponert over det vi fikk se, og over den hastighet hunden hadde gjennom, mellom og over de ulike hinder. Det var tydelig at både hund og eier koste seg.

Så var det tilbake til garasjen igjen, og Presidenten kunne ønske velkommen til kaffe, kringler og regnskaps/budsjettmøte.

Regnskapet ble presentert av Per Frode Rismark og Søren Pyntlund. Hovedpostene ble gjennomgått og kommentert og spørsmål ble besvart. Det nye regnskapssystemet ga gode presentasjons- og informasjonsmuligheter.

Spørsmålet om mulig momskompensasjon ble reist, og dette følges opp av styret.

Regnskapet viste et driftsunderskudd på 6.029, og et resultat på – 5.913. Dette gjenspeiles i reduksjon av annen egenkapital i balansen.

Regnskapet for perioden 1.7 2021 til 30.6 2022 ble enstemmig vedtatt.

Revisjon. Da revisor ikke hadde mottatt regnskapet, var regnskapet ikke revidert.

Budsjett 22/23.

Presidenten understreket usikkerheter i det nye budsjett. 10 nye medlemmer er beregnet, med 5 betalende medlemmer i 2. halvår. Følg opp aktuelle kandidater. Vi er i øyeblikket 36 medlemmer. Flere muligheter for inntektsbringende aktiviteter ble luftet: Kanonforedrag (intercity-arr.), gjøre klubben synlig, bedre julegavesalg, kontingent økning.

Budsjettet var gjort opp i tilnærmet balanse, og ble vedtatt med ny årskontingent på 2.500 kr.

Referat fra klubbmøte 14. september 2022

Møtested: Skjeberg rådhus
Program: Blomsterhandel v/ Paal Johnsen
Gjester: Inger Halvorsen og Anne Sofie Pedersen
Fødselsdag: Jens Henrik Westberg 14/9
Til stede: 21
Referent: Hans Erik Pedersen

Presidenten ønsket velkommen til medlemmer, to gjester og til dagens foredragsholder Paal Johnsen.

Presidenten tok for seg en del hendelser knyttet til denne dagen og tente et lys med håp om fred, kjærlighet og lavere strømpriser.

Ole Enger fortalte om en overraskende opplevelse i dag. Han var med på turistforeningens onsdagsvandring. En dame hadde fortalt at hun var tidligere pasient hos ham og videre at hun var fra Heidal i Gudbrandsdalen. Ole fortalte at han hadde feriert mye Heidal i barndommen og hadde spesielt blitt kjent med en gutt som het Anton. Det er broren min det, sa damen. Verden er ikke så stor.

Kai introduserte dagens foredragsholder. Han hadde jobbet i dagligvarebransjen i en årrekke, særlig Coop. I 1995 hadde han mest for moro skyld og som avveksling hoppet over til blomster. Det var overgang å reise til Økern i Oslo til kl. 5 om morgenen og så være ferdig med arbeidsdagen kl. 10. Han hadde i utgangspunktet ikke kompetanse på blomster, men kunne salg. Han fortalte om en bransje som ennå da var preget av svart arbeid og at man helst ikke ville ha kvitteringer. Den gang kunne det være folk som på egen hånd plukket liljekonvaller og bjerkekviser for en 30- til 40.000 kr. Det var mange som reiste på travbanen for å «hvitvaske» penger.

Han fortalte om hvordan rigide kvalitetskrav og standardleveringer i dagligvarehandelen fordyrer varene. Det gjaldt både blomster og bær. Han brukte også mye tid på å fortelle om hvor kompliserte tollreglene på import av planter var. Han hadde opplevd å bli ettergått av tollvesenet og undret seg på at det ble brukt så mye ressurser på en liten importør som ham. Det var ikke toll på blomster fra afrikanske land hvor bl.a. alle rosene ble dyrket. Siste rosedyrker i Norge var Lindbæks gartneri ved Moss. Han importerte nå 3- til 5.000 rosestilk i uka. De ble sendte med fly fra Kenya på onsdag til Schiphol i Nederland og var hos han på fredag. Han viste noen buketter for å demonstrere hvor god kvaliteten var. Han innrømmet at det i Afrika både ble brukt sprøytemidler som ikke er lovlig i Norge og at lønnsnivået var svært lavt. Men han var trøstet av en misjonær som sa at de som hadde arbeid i blomsterbransjen, hadde et mye bedre liv enn gjennomsnittet.

Nesten all blomsterhandel foregår nå ved direktehandel, auksjoner er nesten helt borte.

Han er eiere av firmaet Guttas Blomster. De har to utsalg, i Dikeveien og på Grålum. Omsetningen ligger på ca. 30 mill. kr og de er et av de største frittstående firmaene i bransjen. Særlig på Grålum er de svært store på håndlagde dekorasjoner. Det er ca. 20 ansatte og lønnsutgiftene er på ca. 7,5 mill. kr. Han trodde ikke at framtiden var lys for de frittstående bedriftene.

Presidenten takket for et interessant foredrag og overrakte vårt standard honorar. Han ønsket alle vel hjem.

Referat fra klubbmøte 21. september 2022

Møtested: Skjeberg rådhus
Program: Monolittens historie v/ Ulf Vidar Larsen
Gjester: Inger H, Kathleen B, Berit B
Reidar Sanne, og Ole Henrik Andersen
Til stede: 25
Referent: Per Brevik

President Øistein åpnet møtet med å tenne et lys for vennskap, glede og fortsatt lavere strømpriser.

Hans Kr. Guslund, som revisor, godkjente regnskapet.

Kveldens foredragsholder Ulf Vidar, som er en utflyttet Skjebring, og senere flyttet til Halden representerte Idd og Enningdalen Historielag.

Grunnen til at det ble et oppsving i steinbruddindustrien var bl.a. en storbrann i Hamburg i 1842 som tvang fram et annet byggemateriale enn tre. I 1844 ble det tatt ut 5500 tonn med stein fra Iddefjorden som ga arbeid til 3000 mennesker på norsk og svensk side. For å sprengte ut steinblokker brukte man svartkrutt fordi dynamitt ble for kraftig da det kunne være sprekker i fjellet. Steinblokken til Monolitten var i utgangspunktet 600 tonn, men ble grovhogd ned til 266 tonn. Den var 17,1 m lang med en topp på 1,95 x 1,95 og 2,65 x 2,65 i bunn.

Utskipningen startet 15/6 1926 og ble utført etter et anbud på 75.000 kr. fra en nyutdannet ingeniør fra Bergen, nemlig Eeg Henriksen. Det ble 4 lektere fra Drammen som skulle frakte steinblokka og vi fikk en utførlig forklaring på hvordan den ble skjovet ut fra brygga og over på etter hvert alle 4 lekterne. De ble først fylt med vann for å komme under blokka for siden å tømme ut vannet så lekteren kunne bære steinblokka. Selve transporten tok 29 timer.

For å kunne flytte blokka på land hadde man laget en innretning som skritt for skritt skulle bevege blokka 60 cm pr skritt. Det ble 60 meter pr dag der 3 lag a 6 mann gjorde jobben.

Den 31/7-28 reiste de steinen med en heisanordning og taljesystem der 100 ganger med sveiva utgjorde 1 cm bevegelse på toppen av blokka!

Ulf Vidar hadde gjort en formidabel research for å finne fram til dokumenter og gamle bilder fra steinbruddet ved Iddefjorden. Hadde snakket med personer som satt inne med hittil ukjente opplysninger om hvordan steinen ble tatt ut og alle problemene ved omlastingen og transporten fra Halden til Oslo.

Til slutt fikk vi se bilder fra byggingen av en tre modell av blokka som dugnadsgjengen i Historielaget sto for. Den er nå tilgjengelig for publikum med en historisk vandring inne i modellen. Det var fhv. ordfører i Halden, Thor Edquist, som hadde idéen og prosjektet hadde ikke vært mulig uten sponning fra lokale banker i Halden og 2000 dugnadstimer fra medlemmene.

Vi takker for et meget interessant foredrag og Ulf Vidar fikk med seg både diplom og en flaske vin som takk for innsatsen.

Referat fra klubbmøte 28. september 2022

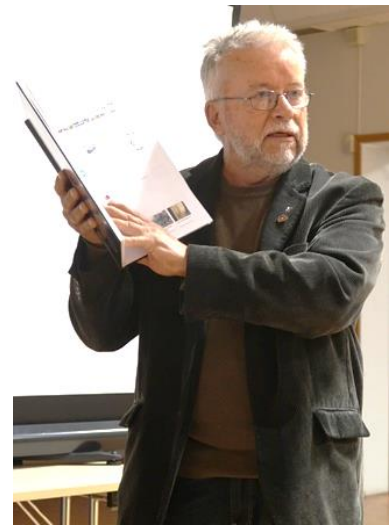
Møtested: Skjeberg rådhus
Program: Ytringsfrihet i Halden og Midt-Østen
Hashim Chaudry, Pål Spiel, Lørenskog RK,
Ole Henrik Andersen og Inger H
Fødselsdag: Øivind Kjølberg
Til stede: 23
Referent: Arne S R Nielsen

President Øistein ønsket velkommen, og vi reiste oss mens han tente et lys for vennskap og fred.

Hashim Chaudry fra Lørenskog tok en 3. min. og hadde et ønske om å få med noen i klubben for å lage et norsk fellowship for golf. Det finnes ikke fra tidligere. Tror det kan bidra til å få flere medlemmer i Rotary. Det han trenger er et styremedlem. Det må være representanter fra flere klubber.

Jan Willy fortalte om en bil han hadde funnet i Porsgrunn og som en gang hadde vært eiet av en lokal mølle som bestefaren til Jørgen Winsvold en gang kjøpte.

Foredragsholder: Frode Rekve, tidligere journalist i NRK, redaktør i Halden Arbeiderblad og leder av Institutt for Journalistikk (IJ) som er etterutdanningen for norske journalister.

- **Tema:** Ytringsfrihet i Halden og Midt-Østen
- **Lokal tilknytning:** Frode snakket varmt om egen barndoms-historie fra livet rundt kiosken i Stasjonsbyen og sommer-kjæreste fra Skjeberg. Han mintes med glede også russefester på Høysand Bad. Han russeformann i Moss og alle jentene som kysset en russeformann fikk en knute i lua. Det var en fin kveld.
- **Ytringsfriheten:** Vi skal være glade vi har bred ytringsfrihet her i landet. Det er en forutsetning for at et land kan kalle seg et demokrati, men grove trusler vil vi ikke ha. Pressen hadde - og har - sine regler. Man skal ikke drive sensur, men utvise forsiktighet og klokskap, mente han og mintes reglene man hadde i NRK: " Man skal ikkje uroe lyarane". Før man fremsetter provoserende påstander burde man tenke "Hadde du turt å se moren din i øynene og sagt det samme?"

- **Halden Arbeiderblad:** Redaktørjobben i byens eneste avis var ledig, og han hadde lyst til å oppleve hvordan det var å lede og utvikle en lokalavis. Han ble ansatt selv om han hadde jobbet både i konservative aviser og NRK. Det var et fantastisk sted å jobbe selv om avisen var veldig preget av at fagforeningen og partiet hadde aksjer i avisen. De var oppimot 75 ansatte og arbeidsstokken var preget av familiære knytninger. Kvinnene som pakket avisene, var gift med trykkerne og barna deres distribuerte avisene. Fotografene var gift med damene i annonseavdelingen. Det var mye "innavl" blant de ansatte og partiboka var kvalifikasjonen for å få jobb.
- **Strid om eierskap:** Amedia - arbeiderpressen - forsøkte å kjøpe opp alle aksjene, men det var de lokale eierne imot. Saken gikk helt til Høyesterett og avisen og de lokale eierne vant.
- **Åpne spalter skapte strid:** Frode ville mye med avisen og åpnet spaltene for flere leserinnlegg. Det ble ikke populært i det lokale partiet og fagforeningene som eide avisen. De ville at det bare var leserinnlegg som var til fordel for dem som skulle slippe til. Det ble mye bråk og en dag han kom til sitt kontor var den normalt låste døren åpnet og der satt det to menn i overalls fra "Kaken". De skjelte ham ut og la ikke fingrene imellom om at han burde forsvinne fra avisen. Frode avviste dette da det ikke var noen saklig grunn til å si ham opp. Da han litt senere kom opp på kontoret til avisens disponent møtte han en likblek kvinne som satt forskrekket bak skrivebordet. De to mennene, blant annet Haldens grå eminense og bakspiller, Olausen, hadde vært der også.
- **Styret måtte gå:** Haldens befolkning hadde endelig fått tilgang til spaltene og opplevde at den nye redaktøren hadde innført ytringsfrihet i byen. Da fagforeningene og partiet ville presse ut Frode protesterte byens befolkning og sa opp avisen i tusentall. Næringslivet sluttet å annonsere. Til og med på 1 mai ble det ropt slagord mot styret og for ytringsfrihet. Til slutt måtte styret gå og man fikk inn et kvalifisert styre.
- **Institutt for journalistikk:** Imidlertid hadde situasjonen blitt så uutholdelig for Frode at sluttet og tok jobben som leder for norske journalisters etterutdanning - Institutt for Journalistikk (IJ) i Fredrikstad.
- **Midt-Østen:** Etter hvert ble han hentet inn til en lignende jobb i Midt-Østen, med oppgave å bidra til opplæring av journalister. Han fikk penger fra UD for å bygge opp noe lignende IJ i Amman i Jordan. Der kunne de gjenbruke av materiale fra IJ, bare på engelsk. Og de hentet inn noen av de dyktigste journalistene og fotografene fra de skandinaviske landene til å holde kurs. For journalister som hadde arbeidet i svært lukkede land med streng sensur og lite åpen ytringskultur, ble dette kimen til en prosess som sakte, men sikkert fører til mer ytringsfrihet og åpenhet. Det betydde mye bare å få bilder av kvinner i avisene. Lirke en mer åpen linje forsiktig inn litt etter litt. Frode er fremdeles engasjert i dette arbeidet.

Referat fra klubbmøte: 12 september

Møtested: Skjeberg kommunes gamle formannskaps sal

Program: Befaring pga nytt møtelokale

Gjester:

Tilstede:

Fødselsdag:

Referent: Jan Willy Damsleth

MIMRESIDEN!

Presis kl 20 ønsker presidenten velkommen og orienterer om kveldens program.

Sarpsborg klubben fyller år og fra Skjeberg og Tune RK er midler avsatt til en gave.

En forespørsel fra Storedal anlegget om noen kunne tenke seg å hjelpe til med malerarbeid. Nytt medlem er foreslått av Rolf og at neste møte blir om Wales turen med damer.

Viktigste sak var å ta stilling til nye møtelokaler i løpet av kvelden.

Reidar får ordet og orienterer om medlemskaps statistikk. Vi har i klubben en gjennomsnittsalder på 64,68 år, 29 fra privat og 12 i offentlig virksomhet.

Det anbefales å øke medlems tallet med noen flere. Av mange forslag var pratemøte etter hans vurdering viktig å ha en gang pr mnd. Videre er det utarbeidet en grei folder/brosjyre til rekruttering. Hva med pølsesalg? Loddsalg ble vurdert som uønsket.

- Jan Robert etterlyste spørreskjema om klubbens indre liv.
- Thor Otto ønsker kontakt med norske hjem for utenlandske studenter.
- Bjørn viser til brev fra WSE der utveksling av yrkesaktive i alderen 25-40 år kan få et måneds opphold i Canada. Kontakt Bjørn innen 1. okt med eventuelle tips.
- Steinar orienterer om Rotaryskolen. Se på nettet under D2260.

Nå var tiden inne til å snakke om fremtidige møtelokaler.

Presidenten orienterer om FOLKVANG og kostnadene kr 350,- pr møte.

Thor Otto promoterer noe "motvillig" for salen vi nå befinner oss i. Leien er gratis og lokalene fremstår som hyggelige og også egnet til vårt bruk.

Presidenten ber om at vi stemmer over de to alternativene. Som tellemann blir Kjell Øivind valgt. Så skjer det som i politisk sammenheng er en valgtriller..! 13 armer opp for Formannskapssalen. Så sjekker Kjell Ø antall fremmøtte som er 26... uavgjort.

Da bør vi nok stemme en gang til mener presidenten. Men fra salen blir det orientert om at Kåre Jørgensen måtte gå hjem tidligere i møtet, hadde gitt beskjed om at han stemte for Folkvang. Dette godtok forsamlingen, under lett grynting. Så avsluttet vi nok et hyggelig møte.

Hilsen Jan Willy

100 % i september

Per Brevik	Rune Larsen
Øistein Brodal	Tor Lystad
Ole Enger	Per Inge Magnusen
Jens Grønnerød	Hans Erik Pedersen
Per Halvorsen	Morten Pehrsen
Jim Johansen	Jørgen Winsvold
Steinar Kjuus	

Til stede

7/9	14/9	21/9	28/9
26	21	25	23

Verdens poliodag er 24. oktober. Her er side 2 av Rotary's poliobrosjyre

1. Kjentegn ved Polio (poliomyelitt)

- Rammer særlig barn under fem år.
- Viruset kan gi lammelser i ben, armer og pustemuskulatur.
- Spesifikk behandling mot polio finnes ikke.
- Sykdommen kan forebygges med vaksine.

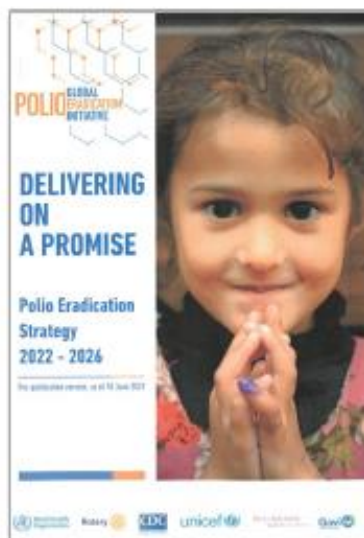

- Polio er bare en flyreise unna!
- Man kan være smittebærer uten selv å få sykdommen.
- Viktig å ha høy vaksinedekning i befolkningen.
- Effekten av vaksinen varer i 10 år og derfor bør alle bli revaksinert etter 10 år.

2. Fem gode grunner til å utrydde polio

- Sparer barn for lidelse
- Styrker helsesystemet i mange land
- Sparer kostnader
- Avverger fremtidige problemer
- God investering

3. Internasjonalt samarbeid

Planen er klar og målet kan nås, men slutfasen er utfordrende. Støtte fra myndigheter i mange land er viktig.

4. Resultater og erfaringer

- Status i 1988: 350.000 tilfeller i 125 land.

- Poliovirus type 2 utryddet (erklært 2015)
- Poliovirus type 3 utryddet (erklært 2019)
- Status i 2022: Polioepidemier i to land.

Vaksinering hjelper!

Vi må gi hvert barn vaksine før viruset når det.

POLIO GLOBAL ERADICATION INITIATIVE every last child